

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga. Vytauto Didžiojo a. 1, 39143 Pasvalys,
tel. (8 451) 54 034, faks. (8 451) 54 130, el. p. kontrolė@pasvalys.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620240.

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai
Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys

Pasvalio rajono savivaldybės
Administracijos direktoriui
Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys

AUDITO IŠVADA

DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ, BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO

2017 m. liepos 14 d. Nr. AI-8
Pasvalys

Besąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Pasvalio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2016 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų auditą.

Mūsų nuomone, Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Pagrindas pareikšti besąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių asociacijos Etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų besąlyginei nuomonei dėl Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, Pasvalio rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Savivaldybės konsoliduojamųjų subjektų grupės 2016 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2016 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

1. Nustatėme finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio turto, trumpalaikio turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto straipsnių), veiklos rezultatų ataskaitos (pagrindinės veiklos, kitos veiklos pajamų ir sąnaudų straipsnių), pinigų srautų ataskaitos ir aiškinamojo rašto reikšmingų duomenų iškreipymų (įskaitant sumas, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti), kuriuos lėmė iškreipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Finansinės įtakos mastas Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenims nurodytas audito ataskaitoje (žr. audito ataskaitos 12-20 pastebėjimus).

2. Dalis Savivaldybės konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų buhalterinę apskaitą dar nepilnai tvarko apskaitos programa, duomenis iš apskaitos registrų į finansinių ataskaitų rinkinius perkelia rankiniu būdu, naudojamos buhalterinės apskaitos programos nepritaikytos automatinio būdu teikti duomenis į VSAKIS. Tai didina klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo riziką, o biudžetinių įstaigų apskaitos politikų nevienodumas apsunkina finansinių ataskaitų rinkinių supratimą jas analizuojant atskirai, dėl to neužtikrinami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme įtvirtinti atsargumo ir/ar palyginamumo principai, nesivadovaujama Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 11 punkto ir 15-ojo VSAFAS 16 punkto nuostatomis (žr. audito ataskaitos 10 pastebėjimą).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių asociacijos Etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginei nuomonei dėl Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio.

Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės 2016 metų biudžeto

Mes atlikome Savivaldybės 2016 metų biudžeto sudarymo, administravimo ir vykdymo auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti dėl Savivaldybės 2016 metų biudžeto“ apibūdintų dalykų poveikį, konsoliduojamų subjektų grupės 2016

metų Savivaldybės biudžetas visais reikšmingais atžvilgiais parengtas, patvirtintas, patikslintas ir vykdytas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti dėl Savivaldybės 2016 metų biudžeto

1. Savivaldybėje nepakankamai skaidrios ir aiškios Savivaldybės biudžeto projekto sudarymo, vertinimo, derinimo procedūros. Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, skaičiuodami darbuotojų darbo užmokesčio fondo poreikį 2016 metams, nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika. Asignavimai darbo užmokesčiui planuojami ir skiriami maksimaliam patvirtintam pareigybių (etatų) skaičiui, neįvertinant neužimtų etatų pagrįstumo (žr. audito ataskaitos 1, 3, 4 pastebėjimai).

2. Savivaldybėje neužtikrintas strateginio ir finansinio planavimo sistemos funkcionavimas, pasiektų rezultatų vertinimas ir atsiskaitymas (žr. audito ataskaitos 2 pastebėjimą).

3. Žemės ir žemės nuomos mokesčio reglamentavimo spragos, nepakankama sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolė, klaidos taikant Savivaldybės tarybos patvirtintus įkainius už teikiamas paslaugas neužtikrina šių mokesčių ir kitų pajamų surinkimo (žr. audito ataskaitos 5, 22 ir 25 pastebėjimus).

4. Nustatyta atvejų, kai skiriant priemokas darbuotojams ir valstybės tarnautojams buvo nesivadovaujama teisės aktais (žr. audito ataskaitos 6 - 8 pastebėjimai).

5. Asignavimų valdytojai, pervesdami surinktas veiklos pajamas į Savivaldybės išdą ir naudodami biudžeto asignavimus neužtikrino biudžetinės drausmės ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1, 7 punktuose nustatytos asignavimų valdytojui pareigos – biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti (žr. audito ataskaitos 24- 27 pastebėjimai).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių asociacijos Etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginei nuomonei dėl Savivaldybės 2016 metų biudžeto.

Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės turto naudojimo

Mes atlikome Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo, panaudojimo efektyvumo ir ekonomiškumo 2016 metais auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei dėl Savivaldybės turto naudojimo“ apibūdintų dalykų poveikį, konsoliduojamų subjektų grupė 2016 metais Savivaldybės turtą visais reikšmingais atžvilgiais valdė, naudojo ir disponavo juo teisėtai.

Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti dėl Savivaldybės turto naudojimo

1. Dalis apskaityto registruotino Savivaldybės nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose, nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų, kapinių, registruotinių daiktinių teisių įforminimas (žr. audito ataskaitos 21 pastebėjimas).

2. Savivaldybėje nepakankamas transporto naudojimo reglamentavimas, jo panaudojimo kontrolė (žr. audito ataskaitos 24 pastebėjimą).

3. Neužtikrinamas Savivaldybės kontroliuojamų įmonių efektyvus valdymas (žr. audito ataskaitos 28 pastebėjimas).

4. Disponuojant Savivaldybės turtu ne visada laikomasi teisės aktų reikalavimų; neužtikrinama išnuomoto kempingo sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolė; taikant Savivaldybės tarybos nustatytus įkainius už turto nuomą pasitaiko klaidų; neišspręstas klausimas dėl Savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo ir kito turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo (žr. audito ataskaitos 22–25 ir 27 pastebėjimus).

5. Savivaldybės privatizavimo fondas likviduotas nesilaikant teisės aktų reikalavimų (žr. audito ataskaitos 29 pastebėjimas);

6. Savivaldybėje turto inventorizacijos atliekamos formaliai, ne visas turtas ir įsipareigojimai inventorizuoti, nesivadovaujama Inventorizacijos taisyklėmis. (žr. audito ataskaitos 18 ir 19 pastebėjimus).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių asociacijos Etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginei nuomonei dėl Savivaldybės turto naudojimo.

Vadovybės atsakomybė

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, bei už Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo,

naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, Savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą, bei tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina parengti finansinėms ir biudžeto vykdymo ataskaitoms be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos ir užtikrinti teisėtą lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais.

Biudžeto asignavimų valdytojai atsako už jiems perduotų Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą bei efektyvią vidaus kontrolę; programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą; buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių, pagal kurių duomenis parengti Savivaldybės konsoliduotieji ataskaitų rinkiniai ir kitų ataskaitų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus teisingą parengimą ir pateikimą laiku.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Savivaldybės biudžeto vykdymą, ataskaitų rinkinių rengimo procesą, Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Auditoriaus atsakomybė už auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybės 2016 metų konsoliduotosios biudžeto vykdymo ir finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami, disponuojama jais teisėtai, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus, Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškraipymai ir neatitiktys, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenimis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Pasvalio rajono savivaldybės interneto tinklalapyje adresu: <http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba/42>. Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Mes, be visų kitų dalykų, informavome už valdymą atsakingus asmenis dėl audito apimties ir atlikimo laiko bei reikšmingų audito pastebėjimų, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

Audito išvadą teikiame kartu su audito ataskaita.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Ilma Paliukėnaitė